

เรื่องเล่าดีๆ

หมอสูติ.....หมอเลี้ยง

ข้าพเจ้าได้รับวุฒิปัตรีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาสูตินรีเวชวิทยาเมื่อปี 2533 ถ้านับถึงปัจจุบันข้าพเจ้าก็เป็นสูตินรีแพทย์มาได้ 20 ปีพอดี เหตุที่ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียนเฉพาะทางสาขานี้ก็เป็นเพราะความรู้สึกในขณะนั้นเห็นว่าเป็นหมอสูตินน่าจะมีความสุข เพราะได้เห็นผู้ป่วยมาโรงพยาบาลแล้วกลับบ้านไปด้วยความสุขใจที่มีลูกตัวน้อยๆอันเป็นสายใยรักแห่งครอบครัวกลับไปด้วย

การเป็นสูตินรีแพทย์นั้นไม่ว่าจะทำคลอดอย่างเดียวแต่ยังมีภาระที่ต้องดูแลรับผิดชอบผู้ป่วยโรคสตรีด้านอื่นๆด้วย ดังนั้นการทำคลอดก็เป็นเพียงงานส่วนหนึ่งในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้าเท่านั้น

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ข้าพเจ้าได้ดูแลผู้ป่วยมา มีเรื่องราวมากมายที่ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข ความสมหวัง และความภาคภูมิใจ แต่อีกด้านหนึ่งก็ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความตึงเครียด ท้อแท้ เบื่อหน่าย และผิดหวัง บางครั้งมีเรื่องราวให้ตื่นเต้นจนหัวใจแทบจะวาย เพราะอาชีพของข้าพเจ้ามีชีวิตถึงสองชีวิตที่ต้องดูแลไปพร้อมๆกัน คำว่า “ลูกเกิดรอด..แม่ปลอดภัย ”ได้ฝังลึกอยู่ในหัวสมองและจิตวิญญาณของข้าพเจ้าไปแล้ว และเรื่องราวที่จะเล่าให้ท่านฟังในวันนี้เป็นเพียงเรื่องราวของผู้ป่วยรายหนึ่งในหลายๆพันรายที่ข้าพเจ้าได้ทำคลอดมา

เมื่อ 2 ปีที่แล้วข้าพเจ้าได้มีโอกาสดูแลหญิงตั้งครรภ์รายหนึ่ง เธอมีอายุ 36 ปี เธอตั้งครรภ์ครั้งที่ 2 แต่ครรภ์แรกเธอได้แท้งบุตรไป ครรภ์นี้จึงมีความหมายสำหรับเธอมาก เธอมีอายุมาก เข้าเกณฑ์หญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูง โดยรูปร่างลักษณะของเธอแล้ว เธอจัดว่าเป็นคนอ้วนซึ่งเมื่อเธอมาฝากครรภ์ครั้งแรกขณะอายุครรภ์ได้ 28 สัปดาห์ เธอมีน้ำหนักถึง 88 กิโลกรัม เธอมาฝากครรภ์ค่อนข้างช้า เพราะไม่ค่อยมีเวลา จากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ดูแลผู้ป่วยมามากมาย ข้าพเจ้าคุโหวงเฮ้งเธอแล้วก็รู้สึกว่าจะไม่ธรรมดาแน่ๆ (งานนี้ทั้งเค้าทั้งเราก็คงจะเสี่ยงพอๆกัน) เธอได้มาฝากครรภ์โดยสมัครใจตามนัด ข้าพเจ้าได้ให้การตรวจรักษาตามมาตรฐานของการฝากครรภ์ ข้าพเจ้ากลัวเธอจะเป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ จึงได้ตรวจเช็คแต่ก็ปกติดี สิ่งที่ข้าพเจ้ากลัวมากสำหรับผู้ป่วยรายนี้คือภาวะครรภ์เป็นพิษ และเมื่ออายุครรภ์ของเธอมากขึ้นน้ำหนักของเธอก็ขึ้นสูงมากจนเกินเกณฑ์ ตัวของเธอบวม ขาของเธอบวมมากๆ แต่ความดันโลหิตของเธอก็ยังปกติดี ข้าพเจ้าได้แนะนำให้เธอพักผ่อนมากๆ แต่เธอก็ไม่สามารถพักผ่อนได้ตามที่แนะนำ เนื่องจากเธอมีอาชีพทำอาหารขาย และก็ขายดีอีกต่างหาก ประกอบกับเธอก็ยังไม่ได้รู้สึกตัวเองผิดปกติอะไร ไม่มีอาการจุกแน่น ปวดหัว ตาพร่ามัวอย่างที่หมอเตือนเธอซักกะหน่อย (เอ..หรือว่าหมอจะคิดกลัวมากไปเอง) ครั้งสุดท้ายที่เธอมาฝากครรภ์ เธอมีอายุครรภ์ได้ 37 สัปดาห์ วัดความดันโลหิต

ได้ 144/84 มิลลิเมตรปรอท (ก็คิดว่าความดันโลหิตเริ่มจะสูงขึ้นแล้วเมื่อเทียบกับครั้งก่อนๆ)
ซึ่งน้ำหนักเธอได้ 99.9 กิโลกรัม มาคราวนี้เธอเริ่มบ่นว่าขามือ แต่ไม่ปวดหัว เมื่อตื่นนอนตอนตี 1
เพราะกับข้าวขาคือ ข้าพเจ้าเริ่มรู้สึกหงุดหงิดเธอเหมือนกันที่ข้าพเจ้าอดสำหรั่งเธอแทบแยะ แต่เธอ
ไม่เห็นจะหวั่นตัวเธอเองเลย (เอ...หรือว่าหมอกำๆอย่างเราจะเครียดเกินไป...วิตกกังวลเกินไปแล้ว
หรือเปล่านี้) เมื่อตรวจปัสสาวะก็พบว่ามิใช่ขาวในปัสสาวะสูงมากถึง 4+ ตรวจปากมดลูกพบว่า
เปิดแล้ว 2 เซนติเมตร ข้าพเจ้าให้การวินิจฉัยว่าเจ็บครรภ์และมีภาวะครรภ์เป็นพิษ จึงรับผู้ป่วยไว้ที่
ห้องคลอด ระหว่างอยู่ที่ห้องคลอด อาการของเธอก็ปกติดี ดูเธอยิ้มแย้มแจ่มใส พุดคุยกับข้าพเจ้าเป็น
อย่างดี ความดันโลหิตสูงไม่มากอยู่ในช่วง 130/96 ถึง 150/97 มิลลิเมตรปรอท การดำเนิน
การคลอดเป็นไปอย่างช้าๆแต่ไม่ติดขัด ระหว่างรอคลอดข้าพเจ้าพุดคุยกับเธอเรื่องโอกาสได้ผ่าตัด
คลอด เธอบอกว่าไม่อยากผ่าตัด อยากคลอดเอง เมื่อปากมดลูกเปิด 9 เซนติเมตร ความดันโลหิต
ขึ้นสูง 170/100 มิลลิเมตรปรอท วัดซ้ำอีกครั้งได้สูงถึง 180/110 มิลลิเมตรปรอท ข้าพเจ้าจึง
เริ่มให้ยาเพื่อลดความดันโลหิตและป้องกันชัก เมื่อปากมดลูกเปิดหมด เธอเบ่งคลอดได้อย่างมีพลัง
เพราะเธอกลัวจะได้ผ่าตัด ความดันโลหิตของเธอขึ้นสูงมากถึง 168/117 มิลลิเมตรปรอท
เธอเบ่งไม่ลง ข้าพเจ้าตัดสินใจนำเธอไปผ่าตัดคลอดด่วน โดยการดมยาสลบ เธอได้ถูกชายแข็งแรง
น้ำหนักมีน้ำหนักถึง 3,255 กรัม เมื่อเธอฟื้นตื่นขึ้นมา เธอซึมๆไม่พูดอะไร เวลานั้นประมาณ
3ทุ่มเศษ ข้าพเจ้าคิดว่าเธอคงอ่อนเพลียจากการคลอดและขาดมสลบ สัญญาณชีพโดยรวมก็ปกติดี
เธอได้รับการดูแลตามมาตรฐานของผู้ป่วยหลังผ่าตัดคลอดเป็นอย่างดี วันรุ่งขึ้นเธอไม่พูดไม่คุย ถาม
อะไรก็ไม่ตอบ เธอเปลี่ยนไป (ในใจตอนแรกก็คิดว่าเธอโกรธใคร หรือไม่พอใจอะไรหรือเปล่า
เพราะนอกจากจะมีท่าทีที่เหม็นเฉยแล้ว ยังออกอาการตาขวางๆอีก) ข้าพเจ้าชักเริ่มเอะใจว่าเธอเป็น
อะไร เมื่อตรวจร่างกายเธอก็พบว่าแขนและขาข้างขวาของเธออ่อนแรงขยับไม่ได้ เธอเองรู้ตัวตลอด
แต่พูดไม่ได้ คราวนี้ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ธรรมดาแล้ว จึงได้ส่งตรวจเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์สมองดู พบว่า
เธอมีก้อนเลือดในสมองซีกซ้าย ข้าพเจ้าจึงได้ปรึกษาแพทย์ทางระบบอายุรกรรมประสาทและทาง
ระบบศัลยกรรมประสาท แต่เนื่องจากแพทย์ทางระบบศัลยกรรมประสาทขณะนั้นไปราชการ
ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อยังโรงพยาบาลมหาราช ฯ

ณ ช่วงเวลานั้นข้าพเจ้ารู้สึกเครียดมาก จะพุดคุยกับญาติผู้ป่วยอย่างไรให้เขาเข้าใจ ผู้ป่วยมีอาการ
หนักขนาดนี้จะรอดชีวิตหรือไม่ หรือถ้าโชคดีรอดแล้วพิการจะอย่างไร ถ้าผู้ป่วยคนนี้ต้อง
เสียชีวิตข้าพเจ้าคงจะไม่ทำคลอดให้ใครอีกแล้ว เพราะในชีวิตข้าพเจ้าไม่เคยทำคลอดแล้วผู้ป่วยต้อง
เสียชีวิต อย่างมากก็ช็อคต้องเข้าไอซียูแต่ก็รอดชีวิตมาทุกครั้ง ซ้ำตอนนี้ยังต้องย้ายไปให้
โรงพยาบาลอื่นดูแลอีก เขาจะดูแลดีหรือเปล่านั้นไม่รู้ เขาจะคิดว่าเราผลักร่างไปให้เขาหรือเปล่า
ข้าพเจ้าก็คิดไปต่าง ๆ นานา ในที่สุดก็คิดปล่อยใจตัวเองว่าช่างมันเถิดอะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด ขึ้น
มัวคิดมากจะยิ่งแย่ไปกันใหญ่ ข้าพเจ้าจะต้องแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนี้ให้ได้ ข้าพเจ้าได้ใช้
วิธีการค่อยๆพุดคุยกับญาติผู้ป่วย ไม่แสดงอารมณ์ที่ไม่ควร แสดงความเป็นห่วงและหาทาง

ช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างจริงใจ ค่าใช้จ่ายต่างๆผู้บังคับบัญชาก็กรุณาอนุมัติให้ใช้สิทธิบัตรทองข้ามเขต เพราะผู้ป่วยมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ไม่มีสิทธิการรักษาอื่นใด ข้าพเจ้าได้ตามไปเยี่ยมผู้ป่วยที่ รพ.มหาราชฯหลายครั้ง ที่นั่นมีผู้ป่วยมากมาย มากกว่าโรงพยาบาลที่ข้าพเจ้าทำงานอยู่หลายเท่า จากผู้ป่วยที่รุนแรง พอไปถึงที่นั่นก็ดูจะธรรมดา เพราะมีผู้ป่วยที่เป็นหนักกว่านี้อีกมากมาย แม้คนไข้จะมาก ญาติไม่ได้รับความสะดวกมากนัก แต่การดูแลของคุณหมอและพยาบาลที่นั่นถือว่าดีมากทีเดียว คุณหมอให้การรักษาโดยใช้ยาไม่ได้ผ่าตัด อาการของผู้ป่วยดีขึ้นเป็นลำดับ ผู้ป่วยเริ่มพูดได้แม้จะมีลิ้นติดๆอยู่บ้าง เริ่มขับเบาะขาได้ ผู้ป่วยอยากกอดลูกมาก เมื่อเริ่มขับเบาะได้ก็โอบกอดลูกด้วยน้ำตาคลอเบ้า เป็นภาพซึ่งๆที่ติดตาข้าพเจ้ามาจนทุกวันนี้ ผู้ป่วยได้รับการรักษาทางยา ร่วมกับการทำกายภาพบำบัด นอนโรงพยาบาลประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่อเริ่มช่วยเหลือตนเองได้บ้าง แพทย์จึงให้กลับบ้าน และให้คำแนะนำการทำกายภาพบำบัดต่อที่บ้าน

เมื่อผู้ป่วยคลอดครบ 1 เดือน เธอได้มาพบข้าพเจ้าเพื่อตรวจหลังคลอด อาการของเธอดีขึ้นมากแต่ยังไม่ถือว่าปกติ หลังจากนั้นเธอก็ได้พาลูกของเธอมาพบข้าพเจ้าเป็นระยะๆ เธอแข็งแรงขึ้นเป็นลำดับ ครั้งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าได้พบเธอคือเมื่อ 6 เดือนก่อน เธอมีอาการปกติดีทุกอย่าง ลูกของเธออายุได้ขวบครึ่งก็มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและน่ารักมาก ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขสบายใจและโล่งใจอย่างบอกไม่ถูก ข้าพเจ้าสามารถเรียกความมั่นใจคืนให้กับตัวเองได้แล้ว ข้าพเจ้าขอขอบคุณทีมงานโรงพยาบาลมหาราชฯที่ให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างดียิ่ง ขอขอบคุณผู้ป่วยที่ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย และในที่สุดนี้ข้าพเจ้าก็ยังมีเชื่อมั่นในบุญ หลักของการทำดีได้ดี หากเราสั่งสมบุญไว้มากๆเมื่อถึงเวลาหนึ่งบุญก็จะกลับมาช่วยเหลือเรา เท่ากับเราได้ใช้บุญที่เราได้สร้างไว้ บางครั้งปาฏิหาริย์ก็มีจริง ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้เกียรติรับฟัง